Vught

Raadsvoorstel

Onderwerp	Aanbevelingen Kosten Jeugdhulp
Afdeling	Rekenkamer Vught
Datum behandeling in B&W	N.v.t.
Datum raadsvergadering	12 november 2026
Documentnummer	INT/26 - 793700
Zaaknummer	Z26 - 311966

Voorstel

1. Kennis te nemen van het onderzoeksrapport van Rekenkamer Vught over '*Kosten Jeugdhulp*';
2. Het college te verzoeken de vier aanbevelingen uit het onderzoeksrapport over te nemen, daarbij de maatregelen die het college inmiddels in gang heeft gezet in aanmerking te nemen en deze vier aanbevelingen te vertalen naar concrete maatregelen gericht op:
   a. het versterken van de gemeentelijke toegang tot jeugdhulp;
   b. het versterken van de gemeentelijke regierol;
   c. het versterken van de bestuurlijke sturing en het opdrachtgeverschap;
   d. het verbeteren van de informatiepositie;
3. De opvolging van de vier aanbevelingen te monitoren, conform art. 10 lid 6 van de 'Verordening gemeentelijke rekenkamer Vught 2023'.

Eerdere besluitvorming

De raad heeft op 13 juli 2023 de 'Verordening gemeentelijke rekenkamer Vught 2023' vastgesteld. Daarnaast is de raad op 29 december 2025 door Rekenkamer Vught geïnformeerd over het jaarplan en onderzoeksprogramma 2026, waarin ook dit onderzoek is opgenomen.

Aanleiding en verloop

Een onderzoek naar de kosten van jeugdhulp stond vanaf de start van de Rekenkamer Vught op het wensenlijstje van de gemeenteraad. De raad heeft meermaals haar zorgen geuit over de sterke stijging van de uitgaven aan jeugdhulp en over de mate waarin de gemeente grip heeft op deze ontwikkeling. Om die reden heeft de Rekenkamer dit onderwerp opgenomen in haar jaarplan en onderzoeksprogramma voor 2026.

Op 18 maart 2025 is met een vertegenwoordiging van de gemeenteraad besproken of de voorgestelde onderzoeksopzet aansloot bij de informatiebehoefte van de raad.

Vervolgens is een zorgvuldig selectieproces doorlopen, waarna het onderzoek is opgedragen aan KokxDeVoogd.

Centrale vraag:

- Hoe hebben de kosten van jeugdhulp in de gemeente Vught zich ontwikkeld, wat zijn de belangrijkste oorzaken van deze ontwikkeling en in hoeverre is de gemeente in staat om hierop te sturen?

Deelvragen:

- Hoe hebben de kosten van jeugdhulp zich in de gemeente Vught ontwikkeld in de periode 2020–2024?
- Welke factoren verklaren de ontwikkeling van de kosten van jeugdhulp?
- Hoe verhoudt de kostenontwikkeling in Vught zich tot die in vergelijkbare gemeenten en in de regio Noordoost-Brabant?
- In hoeverre is de gemeente Vught in staat om te sturen op de kosten van jeugdhulp?
- Welke mogelijkheden ('knoppen') heeft de gemeente om de kostenontwikkeling te beïnvloeden?

Op 2 december 2025 heeft een voorgesprek plaatsgevonden met de portefeuillehouder en vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie. In dit gesprek is het plan van aanpak besproken. Doel hiervan was om het onderzoek goed te laten aansluiten bij de ontwikkelingen die binnen de gemeente en de regio al in gang waren gezet, zonder afbreuk te doen aan de onafhankelijke positie van de Rekenkamer.

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode december 2025 tot en met juni 2026. Daarbij is gebruikgemaakt van documentanalyse, financiële en andere data-analyses, interviews en een vergelijking op basis ontwikkeling van de kosten van de jeugdhulp in de gemeente Vught is afgezet tegen de ontwikkeling van deze kosten in twee qua bevolkingsomvang vergelijkbare gemeenten in de regio van RIOZ: Sint-Michielsgestel en Bernheze . Er is gesproken met medewerkers op het gebied van beleid, uitvoering en financiën, met Wegwijs+ en met vertegenwoordigers van de Regionale Inkooporganisatie Zorg.

Het onderzoeksproces is in goede samenwerking met de betrokken ambtenaren verlopen. Op 16 juni 2026 zijn de voorlopige bevindingen besproken met een vertegenwoordiging van de gemeenteraad. De nota van bevindingen is daarnaast voor ambtelijk wederhoor aangeboden, zodat eventuele feitelijke onjuistheden konden worden gecorrigeerd. Vervolgens is het rapport voor bestuurlijk wederhoor aangeboden.

Beoogd doel

Met dit voorstel wordt beoogd dat de gemeenteraad:

- inzicht krijgt in de ontwikkeling en oorzaken van de kosten van jeugdhulp;

- inzicht krijgt in de mogelijkheden en beperkingen van de gemeente om deze kostenontwikkeling te beïnvloeden;
- zijn kaderstellende en controlerende rol kan versterken door periodiek te worden geïnformeerd over de uitvoering en resultaten.

Het uiteindelijke doel is om de gemeentelijke sturing op de instroom, duur, intensiteit en kosten van jeugdhulp te verbeteren, met behoud van passende ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen.

Conclusies

De conclusies die op basis van het onderzoek zijn getrokken in relatie tot de centrale onderzoeksvraag, zijn opgenomen in het onderzoeksrapport.

Aanbevelingen

Op basis van deze conclusies doet Rekenkamer Vught de volgende vier aanbevelingen aan het college:

1. **De uitvoering van de gemeentelijke toegang tot jeugdhulp te versterken** door de deskundigheid, het mandaat en de handelingsruimte van Wegwijs+ te vergroten, normtrajecten en volumeleidraden als uitgangspunt te hanteren en langdurige en gestapelde zorgtrajecten periodiek te heroverwegen.
2. **De gemeentelijke regierol te versterken** door structurele afspraken te maken met huisartsen, Wegwijs+ en zorgaanbieders over verwijsgedrag en de inzet van passende, zo licht mogelijke ondersteuning.
3. **De bestuurlijke sturing en het opdrachtgeverschap te versterken** door Wegwijs+ bestuurlijke rugdekking te bieden bij het toepassen van de Verordening Jeugdhulp 2026 en binnen de regionale samenwerking de sturing op zorgvolume, zorgintensiteit en bekostiging actief te agenderen.
4. **De informatiepositie te versterken** door periodiek te rapporteren over instroom, zorggebruik, zorgintensiteit, kosten, trajectduur, verlengingen, stapeling van zorg en verwijspatronen, de raad hierover periodiek te informeren en deze informatie aantoonbaar te benutten voor bijsturing en evaluatie.

Kanttekeningen

Met de aanbevelingen uit dit onderzoek reikt Rekenkamer Vught de raad handvatten aan voor de invulling van zijn kaderstellende en controlerende rol. Deze aanbevelingen ondersteunen de raad bij het beoordelen van informatie, het stellen van kaders en het controleren van de uitvoering.

Wanneer onvoldoende opvolging wordt gegeven aan de aanbevelingen, bestaat het risico dat de geconstateerde knelpunten blijven bestaan. Het gaat daarbij met name om onvoldoende grip op de instroom, duur en intensiteit van jeugdhulp, beperkte regie op verwijspatronen en onvoldoende actuele informatie om tijdig bij te sturen.

Vught

Financiën

Er zijn geen financiële consequenties aan dit raadsvoorstel verbonden.

Communicatie

-

Hoogachtend,
Rekenkamer Vught

de secretaris, de voorzitter,

D.A. Jansen J.H. Vereijken

Openbare bijlagen:	1. Onderzoeksrapport 'Kosten jeugdhulp'
Vertrouwelijke bijlage(n):	Nee
Bijlagen onder geheimhouding:	Nee